

Екологична образователна програма

Разработена като част от проект „От Желязна завеса до Зелен пояс: възстановяване на екологичните мрежи в Югоизточна България“

Екоприключения!

*Екологична образователна програма
за учители и ученици*

— Декември —

*Тема на месеца:
Вечната зима*

Тема на месеца

Здравейте, учители!

Дойде един от най-магическите, очаквани и емоционални месеци от годината. Освен, че бележи нейния край, декември има късмета да е най-обичания месец от децата - от малки до пораснали.

Темата за декември е **„Вечната зима“**. В нея ще се запознаем с приспособленията на животните и растенията за издържане в студените условия на арктичния полярен кръг. Ще научим повече за полярните мечки с тяхната прозрачна козина и уникалните оцелели от последния ледников период – овцебикът и дългоопашатия лалугер. На финала малко за кленовия сироп.

Връзка с учебната програма за III клас по човекът и природата:

Тема: Организмите и тяхната среда на живот.

Компетентности като очаквани резултати от обучението:

- Обяснява значението на средата и условията на живот за съществуването

на организмите.

- Илюстрира с примери приспособления на растенията и животните към

тяхната среда на живот.

Този месец сме планирали следните занимания:

- **В класната стая** - презентация, дискусия и рисунки за оцветяване на полярните животни.
- **На двора** - ще изработите хранилки за птици, които да поставите в двора на училището.
- **У дома** - изработка на хранилка за птици за дома.
- **Празници и поводи**
  - **01.12** - Старт на кампанията „Зрънце любов“
  - **05.12** - Ден на доброволца
  - **25.12** – Коледа

В класната стая

Презентация

20 минути / за целия клас / проектор и екран

Темата на декември е "Вечната зима". Ще говорим за животни и растения, които обитават двата полюса на Земята и как те се адаптират за живота в тези студени райони.

Към презентацията сме подготвили и **работен лист**, който учениците да попълват, докато вие разказвате. За всеки въпрос от работния лист е посочен номера на слайда/слайдовете за които се отнася.

По този начин държим учениците ангажирани в процеса и развиваме важни умения за учене.

Пуснете презентацията и разказвайте слайд по слайд увлекателно на децата. Вероятно те ще искат да споделят впечатления и ще имат въпроси - търсете отговорите заедно.

Дискусия

15 минути / за целия клас

След презентацията имате **въпроси за дискусия, по които да поговорите с децата**. Обсъждайте свободно въпросите, като споделяте и вие. Нека учениците да разкажат, като уважително се изслушват и не се прекъсват.

При дискусията е **много важно** да осигурим възможност на **всички деца** да се влючат. Ето няколко идеи:

1. Работа в групи и роли в групата - един пише, друг ще представи пред класа, трети следи за времето и да не се разсейват, някой следи всички да са дали своето мнение.
  2. Плакат с нашите идеи - мислят самостоятелно, записват отговорите на лепящо листче и го поставят на плаката.
  3. Клечки с имената на учениците, за да се осигури пълна безпристрастност. Това са само няколко идеи, с които можете да разнообразите и ангажирате учениците по време на дискусиите.
-

Постери

5 минути / за целия клас / принтер, дъвка за стена
или хартиено тиксо

С идването на новия месец можете да свалите постерите от ноември, за **да освободите място за новите**. Разбира се, ако децата имат интерес и имате и място, можете да поставите новите до старите, за да оформите **визуална пътека на програмата** и темите в нея.

Видеа

10 минути / за целия клас / проектор и екран

След като разгледате презентацията и обсъдите темата с въпросите за дискусия, **гледайте тематичните видеа**, като включите звука:

- Полярно мече се изненадва от тюлен
<https://www.youtube.com/watch?v=HmnKbBmYii8>
- Полярна лисица ловува леминги
<https://www.youtube.com/watch?v=OdTvYMIROgg>
- Овцебикове в сибирската тундра
<https://www.youtube.com/watch?v=Uz8eeZABhya>
- Пробуждането на арктичните дългоопашати лалугери от сън
https://www.youtube.com/watch?v=5Afcf_A6aY
- Ето какво чудно нещо може да се случи, ако има наистина гладни посетители на хранилката - и доверчиви :)
<https://www.youtube.com/watch?v=UXxkqjJEVS4>
- Посетители на хранилката
<https://www.youtube.com/watch?v=zvrja5KHItI>

За оцветяване

15 минути / за целия клас

Запознахме се с уникални животни, нека ги оцветим. Във файловете на темата ще намерите дизайни готови за принтиране.

Имате на разположение **няколко различни дизайна на рисунки за оцветяване**. Отпечатайте спрямо броя деца в класа и на всяко едно раздайте дизайн на случаен принцип. Стимулирайте ги както да оцветят самото животно, така и да нарисуват пейзаж около него спрямо стила на силуета.

На двора и наблизо

Въведение

Изработката на хранилки за птици. Започват няколко много трудни и гладни за птиците месеца, в които те по-трудно ще намират храна. И много от тях разчитат на нас - хората. Можем да им помогнем, като поставим на безопасно място хранилка, до която няма достъп от котки и други хищници.

Вече седемнадесет години Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) предлага „Зрънце Любов“ на птиците през зимата. **Хиляди хора от цялата страна в момента са напълнили хранилките** и очакват всеки ден своите редовни пернати посетители. Храната, която оставяме за тях в хранилката до прозореца, в двора или в парка, ще им помогне да оцелеят през студените зимни месеци.

Тази година и вие **ще се включите в кампанията „Зрънце любов“ с ваши собствени хранилки за птици**, които да изработите за училищния двор или близкия парк. Важно е да изберете такова място, което ще можете да допълвате с храна лесно през зимните месеци.

Насоки за работа

Разделете децата в няколко екипа и определете място в двора или в класната стая, където всеки екип в рамките на седмица да донесе материали за хранилката си.

Ето кратко видео от БДЗП за това какво ви е необходимо

<https://www.youtube.com/watch?v=hdX8rZ9YIs8>

Тук имате и подробности за кампанията "Зрънце любов"

<https://bspb.org/%D0%B7%D1%80%D1%8A%D0%BD%D1%86%D0%B5-%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%B2/>

А тук ще прочетете повече за това кои видове птици какви видове семена обичат най-много

<https://bspb.org/%d0%b7%d1%80%d1%8a%d0%bd%d1%86%d0%b5-%d0%bb%d1%8e%d0%b1%d0%be%d0%b2-%d1%81-%d0%ba%d0%b0%d0%ba%d0%b2%d0%be-%d0%b4%d0%b0-%d1%85%d1%80%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%bc-%d0%bf%d1%82%d0%b8%d1%86/>

Успех!

У дома

Всеки месец в програмата ще ви изпращаме **материали, които да споделите с родителите на децата**, за да може темата, която ги вълнува в клас, да се появи и у дома. Този месец сме приготвили една семейна инициатива за участие в кампанията на БДЗП „Зрънце любов“.

Ето **съобщение за родителите**:

Здравейте, скъпи родители,

Декември е вече тук и около нас вече се носи магическият дух на Коледа. С учебната програма на БДЗП този месец ще поговорим за арктическите животни и техните приспособления да се справят със студа. Като проект сме си планирали да изработим хранилки за птиците през студените и гладни месеци и така да се включим в кампанията „Зрънце любов“.

Ако искате да се включите в нашата кауза, ето линк с информация за кампанията <https://bspb.org/%D0%B7%D1%80%D1%8A%D0%BD%D1%86%D0%B5-%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%B2/>

[%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%B2/](#) и как да си направите хранилка за птици у дома

<https://www.youtube.com/watch?v=hdX8rZgYls8>. Не забравяйте да сложите хранилката на място, което е далеч от достъпа на хищници (котки, например) и е лесно за пълнене през зимните месеци. В повечето случаи на птиците им отнема време да намерят новата хранилка, но веднъж дошли, те ще идват всеки ден и ще очакват пълна хранилка.

Весел, уютен и много добър декември!

Празници и поводи

Декември е пълен с поводи, радости и ентузиазъм месец. Празници не липсват, както и поводи за радост :) Ето какво ни чака през дните:

- **05.12** - Ден на доброволца
- **25.12** - Коледа
- **31.12** - Нова година

Помислете как да отбележите Деня на доброволца в квартала на училището и в общността ви - да поправите пейки, да съберете отпадъци или да поставите още хранилки за птици в близки зелени площи и паркове.

А след събитието ще е чудесно да си организирате дискусия или събиране в клас и всеки да сподели как го е отбелязал - да покажете снимки на хранилките и птиците, които са ги посетили или да споделите как сте почистили избраното от вас място.

**— Магически декември,
екоприключенци! —**

*За въпроси, коментари и впечатления
за програмата,
пишете ни на ekopriатели@bspb.org*